

Inleiding en hoofdlijnen

Provincie Noord-Brabant

Inleiding

In de Begroting 2019 geeft de provincie Noord-Brabant aan welke beleidsdoelen zij nastreeft en wat de provincie doet om deze doelen te bereiken. Met de vaststelling van de begroting wijzen Provinciale Staten middelen toe voor het realiseren van de doelstellingen en prestaties voor het begrotingsjaar 2019. Daarnaast geeft de begroting inzicht in de in volgende jaren te realiseren prestaties en daaraan te koppelen middelen.

"Brabant zet in beweging"

"Brabant zet in beweging"

In de afgelopen jaren zijn de doelstellingen uit het Bestuursakkoord "Beweging in Brabant" vertaald naar concreet beleid. Door – in nauw samenspel met onze partners de ambities uit het bestuursakkoord uit te voeren – dragen wij als provincie bij aan de welvaart en het welzijn van Brabanders. Voor het laatste jaar van deze bestuursperiode ligt de focus op het afronden van het Bestuursakkoord "Beweging in Brabant". Er ligt een gezonde begroting voor, waarbij structureel beleid is afgedekt met structurele middelen. De structurele vrije begrotingsruimte biedt keuzemogelijkheden voor nieuwe prioriteiten en nieuwe impulsen in de nieuwe bestuursperiode.

De Begroting 2019 weerspiegelt de fase waarin wij ons op dit moment bevinden: afronding van het reeds door uw Staten vastgestelde en ingezette beleid. Dit doen we in een periode waarin een gunstig economisch klimaat heerst en waarin een aantal grote transities op onder meer het gebied van digitalisering, energie en klimaat en landbouw in gang is gezet. Als provinciebestuur willen we onze koers om proactief en samen met onze omgeving op deze ontwikkelingen in te spelen ook komend jaar continueren. Hierdoor zijn we in staat om onze ambities in een voortvarend tempo te realiseren en slagen we erin om op sommige opgaven koploper te zijn (innovatie, landbouw) met als doel een duurzame welvaart en welzijn voor alle Brabanders.

Wel zijn op een aantal terreinen onzekerheden over de voortvarendheid ervan te onderkennen. We denken hierbij aan uitvoering agrofood, Deltaprogramma, STUW, Rivierverruiming, PAS, Europese programma's en MIT, Maaslijn en PHS.

Om te kunnen blijven inspelen op bewegingen om ons heen, moeten we voortdurend alert blijven. De in gang gebrachte transities vragen dan ook blijvende aandacht en inzet.

Wellicht zijn accentverschuivingen in een nieuwe bestuursperiode nodig. Het is van belang om in de overgang naar de nieuwe bestuursperiode het handelingsvermogen op peil te houden. Ook de laatste maanden van deze bestuursperiode zullen we kansen blijven pakken en als er aanleiding toe is, leggen we hiertoe de komende maanden nog voorstellen aan PS voor.

Een vertraging doet zich wel voor op het gebied van het Interbestuurlijk Programma (IBP) en de regiodeals. Met het vaststellen van de Perspectiefnota 2018 en met de "Uitwerking bestuursopdracht 1a" hebben uw Staten ons opgedragen om de kansen die het regeerakkoord en het interbestuurlijk programma bieden actief te benutten en aan te geven welke middelen hiervoor nodig zijn. Met een statenmededeling bent u in juni 2018 over de stand van zaken geïnformeerd. Omdat de totstandkoming van het IBP en de regiodeals nog tijd vraagt, hebben wij tot nu toe weinig voorstellen kunnen matchen. Wij houden Provinciale Staten de komende maanden op de hoogte van de voortgang. Mocht daarvoor extra middeleninzet (een beroep op algemene middelen) nodig zijn, dan worden deze voorstellen aan PS voorgelegd. Dit illustreert de behoefte om in de toekomst steeds vaker flexibel te kunnen inspelen op initiatieven die van buitenaf, samen met onze partners, tot stand komen (adaptief programmeren).

De taakstelling uit het bestuursakkoord voor de organisatie is gerealiseerd en is net als voorgaande jaren vertaald in de begroting 2019. Ten opzichte van 2018 is er ca. 50 fte minder. Wij sturen op een flexibele inzet van de beschikbare capaciteit, zodat wij steeds beter kunnen inspelen op de ontwikkelingen en kansen in de Brabantse samenleving.

Integrale beleidsafweging

Integrale beleidsafweging

Het bestuursakkoord is een weergave van onze ambitie als provincie om vernieuwende, groeiende en duurzame provincie te zijn. In de verdieping van deze ambitie zien wij - voor de focus op wat nodig is voor de lange termijn - een aantal strategische opgaven:

- a. Rivierverruiming
- b. Vaarwegen West-Brabant
- c. MIPP sleutelprojecten:
 - Van Gogh plus iconenbeleid
 - Mindlabs
 - Zuiderwaterlinie
- d. CAO 2019/2020
- e. Bestuursopdracht Arbeidsmigratie

Hoofdpijnen, highlights en mijlpalen per begrotingsprogramma

Hoofdpijnen, highlights en mijlpalen per begrotingsprogramma

Programma 01 Bestuur

2019 is het laatste jaar van het programma Veerkrachtig Bestuur. Een evaluatie van het programma en een slotmanifestatie vinden plaats. In 2019 wordt voor het interbestuurlijk toezicht een nieuw beleidskader opgesteld. Hierin wordt de interbestuurlijke agenda van het toezicht nader uitgewerkt. Wet Bibob (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur) zal structureel worden ingezet op bepaalde subsidies en vastgoedtransacties.

Programma 02 Ruimte

Ruimtelijke ontwikkeling. In 2019 zal op basis van de omgevingsvisie verder worden gewerkt aan de invoering van de omgevingswet. Ook gaan we, mede met de inzet van het Ontwikkelbedrijf, participeren in binnenstedelijke gebiedstransformaties, waarbij de provinciale inzet kan variëren van een (proces)rol bij de planontwikkeling tot een rol bij de plan- en projectrealisatie. Daarnaast gaan we verder met de herontwikkeling van campussen en bedrijventerreinen zoals bv. High Tech Automotive, Pivot Park, SPARK en Aviolanda Aerospace.

Agrofood. Ook in 2019 wordt er gewerkt aan innovatie en verduurzaming van de Agrofoodsector. Ook in Brabant wordt er in 2019 gewerkt aan het sluiten van kringlopen op het gebied van agrofood en bevorderen we een landbouw met zo min mogelijk emissies. We doen dat door het doen laten ontwikkelen van innovatieve stallen voor alle belangrijke diercategorieën, bevorderen dat mest een bruikbare grondstof wordt voor de akker- en tuinbouw zodat op den duur minder kunstmest nodig is en we stimuleren natuurinclusieve landbouw. Met onze inzet op ondersteunende maatregelen proberen we veehouders te helpen in hun transitieproces. Met instrumenten als LIB, LIC, POP 3, toekomstbedrijven en Translab stimuleren we innovaties en nieuwe verdienmodellen.

Programma 03 Natuur, water en milieu

Wij vervolgen in 2019 de uitvoering van het Provinciaal Milieu- en Waterplan. Met de maatregelen uit het Deltaprogramma beschermen wij ons tegen hoogwater en de extremen van klimaatverandering en zorgen wij voor voldoende beschikking over zoet water. De overlast van drugsafval pakken wij actief aan. Via opdrachtverlening aan de omgevingsdiensten zetten wij de uitvoering van de operationele taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voort. Het huidig beleid met betrekking tot de aanpak van bodemsanering wordt gecontinueerd. Het verbeteren van de biodiversiteit is met de uitvoering van de beleidsvisie Brabant Uitnodigend Groen in 2019 in volle gang. Het GroenOntwikkelfonds Brabant financiert initiatiefnemers die bijdragen aan de realisatie van het Natuurnetwerk Brabant.

Programma 04 Economie

Wij zetten in 2019 vooral in op uitvoering van de eerder met u gemaakte afspraken in het Economisch Programma Brabant 2020 en de Energie-agenda 2010-2020. Dat neemt echter niet weg dat de actualiteit soms vraagt om aanpassing of aanscherping van beleid. Het Inter Bestuurlijk Programma (IPB) legt extra accenten op de energietransitie, de transitie in de landbouw en benoemt Regionale Economie als versneller van ontwikkelingen. In triple helix verband wordt werk gemaakt van de Regiodeals als uitvloeisel van het IBP. Ook de voortschrijdende digitalisering, robotisering, de krapte op de arbeidsmarkt en als gevolg daarvan vraagstukken rond arbeidsmigranten vragen om actie. Ook het aantrekken en behouden van talent blijft aandacht vragen.

In 2019 werken we, vanuit een dynamische Uitvoerings-agenda, aan het versnellen van de transitie naar een Circulaire Economie. Dit doen we samen met kennisinstellingen, andere overheden, maatschappelijke organisaties en met toonaangevende bedrijven.

De energietransitie is een van de hoofdonderwerpen van het InterBestuurlijkProgramma, dat de basis is voor het Klimaat- en Energieakkoord. In 2019 volgt het uitvoeringsprogramma o.b.v. de agenda en het nieuwe bestuursakkoord.

Programma 05 Mobiliteit

Voor de aanpak van de bereikbaarheid van Brabant hebben we een aantal knelpunten (o.a. A58, N65, N69 en PHS) op de agenda gekregen en dat betekent dat Brabant de komende jaren flink op de schop gaat. Samen met andere partners (o.a. Rijk) willen we concrete afspraken maken over een 'slimme minder hinder' aanpak. We zetten daarbij stevig in op een én-én-aanpak waarin infrastructuur gecombineerd wordt met gedragsmaatregelen én smart mobility toepassingen. Ook zijn we continu op zoek naar mogelijkheden van innovatie en nieuwe toepassingen van duurzaamheid.

Daarnaast stellen we als vervolg op de afspraken in BO-MIRT over de schaa sprong OV in Brabant een netwerkanalyse op voor het toekomstbeeld OV 2040 en vertalen deze naar een maatregelenpakket. Niet alleen het versterken van de stedelijke agglomeratiekracht via een stevig daily urban systeem staat daarin centraal, maar ook internationale connectiviteit van Brabant is belangrijk.

Programma 06 Cultuur en samenleving

In deze bestuursperiode is met de omslag naar meerjarige toekenningen een basis gelegd voor een solide culturele infrastructuur. Het regioprofiel, dat samen met de Brabantstad-partners wordt opgesteld, dient als input voor de kunstenplanperiode 2021-2024 van de rijksoverheid. Met de in 2018 beschikbaar gestelde aanvullende middelen blijven we via Brabant C fonds (internationaal) toonaangevende projecten ondersteunen. In 2019 worden Brabantse creatieve denkers en doeners verder verstrekt door BrabantDC (Districts of Creativity). Ook vernieuwende initiatieven kunnen het komend jaar rekenen op een bijdrage uit de Impulsgelden, een initiatief van PS, dat al jaren succesvol is. Voor wat betreft Erfgoed geven we uitvoering aan behoud van erfgoed via de vier verhaallijnen Bevochten, Innovatief, Religieus en Bestuurlijk Brabant. 2019 staat in het teken van 75 jaar bevrijding, dat markeren we met het meerjarenprogramma Crossroads. Ook wordt in 2019 het meerjarenprogramma Zuiderwaterlinie samen met alle 25 partners verder uitgewerkt om de linie meer zichtbaar en leefbaar te maken. 2019 is het laatste uitvoeringsjaar van het huidige programma Versterken Sociale Veerkracht. In dit jaar komen we in de fase van het borgen van de resultaten en het zichtbaar maken van de meerwaarde van de resultaten van onze inspanningen voor de inwoners van Brabant, en van de responsieve manier van werken en de lerende aanpak. In 2019 gaan we verder met onze ambitie om meer mensen met een beperking aan het sporten/in beweging te krijgen. Ook wordt de Sportagenda Brabant Beweegt geëvalueerd. Deze evaluatie vormt de basis voor het nieuwe sportbeleid.

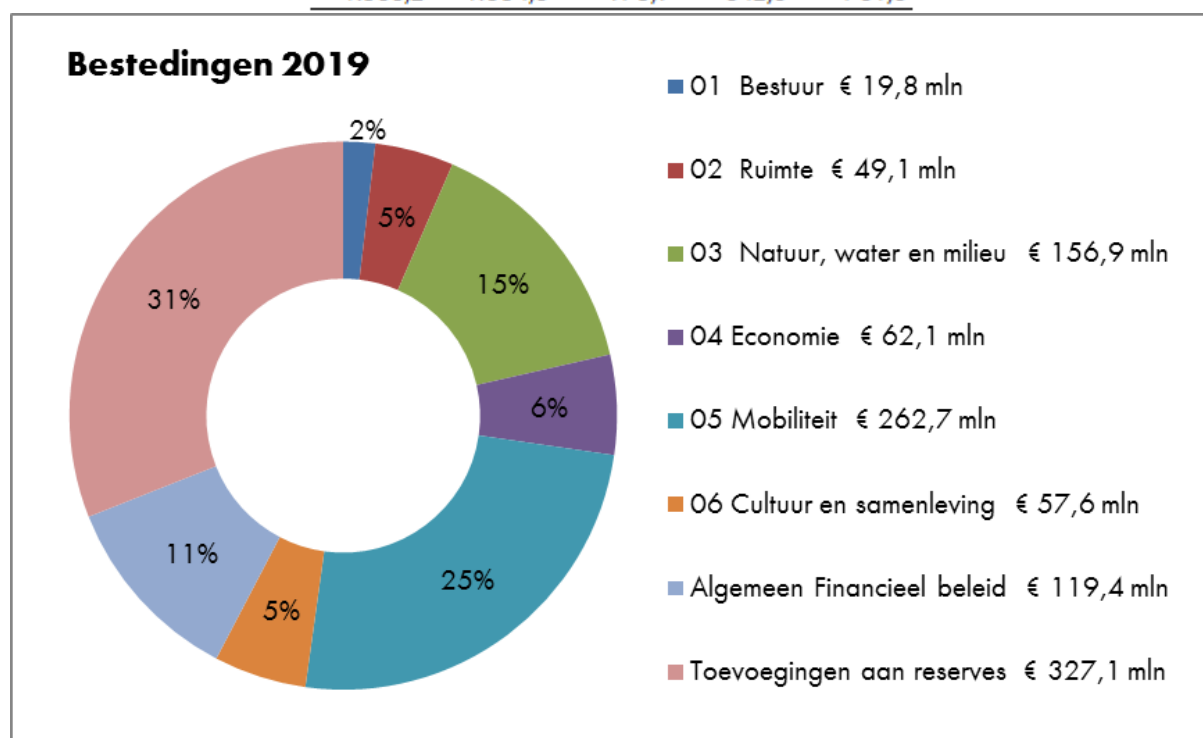
Financieel totaalbeeld

Financieel totaalbeeld

De begroting is meerjarig in evenwicht. Per begrotingsjaar is het totaal van de lasten + de stortingen in de reserves gelijk aan het totaal van de baten + de onttrekkingen aan de reserves.

De financiële omvang van de begroting van Provincie Noord-Brabant bedraagt in 2019 € 1.054,8 miljoen. Dit bedrag wordt als volgt aan de beleidsdoelstellingen binnen de diverse begrotingsprogramma's besteed:

Bedragen x € 1 mln	Begr.2018	Begr.2019	Begr.2020	Begr.2021	Begr.2022
01 Bestuur	19,7	19,8	15,7	15,5	15,5
02 Ruimte	43,0	49,1	50,7	10,2	7,3
03 Natuur, water en milieu	237,0	156,9	155,2	154,8	119,6
04 Economie	80,0	62,1	26,1	32,2	32,0
05 Mobiliteit	423,0	262,7	295,0	222,2	228,9
06 Cultuur en samenleving	75,5	57,6	49,3	42,9	42,9
Algemeen Financieel beleid	76,2	119,4	136,2	131,6	123,2
Toevoegingen aan reserves	633,8	327,1	247,6	233,2	212,5
	1.588,2	1.054,8	975,9	842,6	781,8

Om deze bestedingen te kunnen doen, beschikt de provincie over diverse inkomstenbronnen. De herkomst van de beschikbare middelen is in 2019 als volgt verdeeld:

Bedragen x € 1 mln	Begr.2018	Begr.2019	Begr.2020	Begr.2021	Begr.2022
Opbrengst opcenten MRB	257,0	257,0	257,0	257,0	257,0
Decentralisatie-uitkeringen	17,5	15,9	12,5	1,7	1,7
Algemene uitkering	228,3	236,2	224,5	223,8	222,5
Doeluitkeringen van Rijk	107,9	43,3	17,7	5,6	3,4
Dividend- en winstuitkeringen	33,3	31,0	31,0	31,0	31,0
Opbr. financieringsfunctie	73,9	66,3	58,7	57,4	58,7
Leges en heffingen	6,7	5,4	5,1	5,1	5,1
Overige baten	31,0	37,6	12,8	8,7	6,5
Onttrekkingen aan reserves	832,6	362,0	356,5	252,2	195,9
	1.588,2	1.054,8	975,9	842,6	781,8

Herkomst van middelen 2019

